

Szivárvány

A DEBRECEN-NAGYERDEI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG LAPJA

2023/2

HÁZASSÁG HETE
2023. február 17-19.

EGY KÉPEN
EGYKÉPPEN?

„Szivárványivemet helyezem a felhőkre, az lesz a jele a szövetségnek, melyet én a világgal kötök.” 1Móz 9,13

Házasság Hete

2023. február 17–19.

*Debrecen-Nagyerdei Református
Gyülekezetben*

Egy képen – egyképpen?

Program

Febr. 17. péntek 17:00–20:30 (Átrium)

Velem vagy nélküled

Közös filmnézés és beszélgetés a házasságról

Február 17. péntek 17:30 (15. terem)

Ismerkedés, udvarlás, házasság

Ifiseknek szóló bizonyoságtétel és beszélgetés

Febr. 18. szombat 8:30–10:00 (Átrium)

Randi reggeli

(regisztrációhoz kötött)

Febr. 18. szombat 15:00–18:00

(Átrium)

Kép és hasonlatosság

Előadás és beszélgetés a házasságról
Nagy Károly Zsolt lelkész, fotográfus,
antropológus

A beszélgetés további résztvevői:

Nagy Csaba Zoltán és felesége Kesperű
Ildikó; Nagy Csaba Péter és felesége
Ugóczki Beatrix

*Kötetlen beszélgetés tea és sütemény
mellett*

Febr. 19. vasárnap 10:30 (Templom)

Istentisztelet

jubiláló házaspárok köszöntése

Ifis nap

Január első hetében az ifjúság egy része abban az élményben részesült, hogy a gyülekezet épületében aludhatott. Az évet közös énekléssel, lelki feladatokkal, bizonyoságtételekkel, étkezésekkel, játékkal, esti sétával, tábortűzzel és filmnézéssel indítottuk.

Táborozzunk Felsőtárkányban!

Öröm volt, hogy tavaly már 290-en táborozhattunk együtt. Ezen a nyáron is legyünk együtt ismét kicsik, hittanosok, ifjsek, fiatalok, családok, középkorúak és idősebbek is, hogy együtt töltsünk el egy szép áldásos hetet!

◆ **Helyszín:** Felsőtárkány, Eger mellett, a Bükk nyugati oldalán, egy szép völgyben a falu felett az erdőben lévő Parkhotel Táltos és a mellette lévő Imókő Üdülő, együtt mintegy 370 férőhellyel.

◆ **A hét célja, tartalma:** hitbeli erősödés, gyülekezetépítés, lelki-testi felfrissülés. A délelőtti mindenkinek tartott énektanulás és közös rövid bevezető után most is szeretnénk a kiscsoportos lelki beszélgetések meghittségét megtartani. Más fakultatív programok pedig segítenék gyülekezetünk különböző korosztályainak, rétegeinek egymás jobb megismerését. Délutánonként egyénileg vagy a spontán szerveződő csoportokban sport, játék, kézműves program, vetélkedő, pancsolás a tábor kis medencéjében, kirándulás. Esténként áhítat és közös éneklés lesz mindenkinek.

◆ **Ideje:** Július 17-23, a program kezdete: **hétfő 15 óra**, a vége **vasárnap 15 órakor**.

◆ **Étkezés:** Reggeli, ebéd, vacsora a tábor ebédlőjében.

◆ **Utazás:** Indulás **hétfőn 12:30 órakor** templomunktól, közvetlen **külön buszokkal** az üdülőig, vagy személygépkocsikkal. Hazaérkezés a buszokkal vasárnap este 17 órára templomunkhoz.

◆ **Elszállásolás és a hét költsége** (szállás, étkezés, közös költségek, üdülőhelyi díj):

– 4 éves korig **ingyenes**, (de féladag étkezés díjért kérhető),

– 4-9,9 éves korig, 50% kedvezmény a teljes árból féladagos étkezéssel a Táltosban,
– 10 éves kortól a szállásért, étkezésért teljes ár fizetendő

– **(Turistaszállás – csak telt ház esetén,** közös zuhanyzós, emeletes ágyas **40.000.- Ft)**

– **Ifjúsági szállás** (7-10 ágyas, közös zuhanyzós, - Imókőben) **45.000.- Ft**

– **Üdülőház** (zuhanyzós, 3-5 ágyas szoba) **53.000.-Ft**

– **Szálloda** (emeletes épületben) (zuhanyzós 2-3 ágyas szoba) költsége: **60.000.-Ft**

– Ehhez jön még 6 éves kortól a **külön buszok** (támogatott) **díja: 8.000 Ft.**

◆ A most konfirmálók **20.000 Ft** missziói támogatást kapnak gyülekezetunktől.

◆ *Az üdülő **SZÉP** kártyát elfogad.*

◆ A jelentkezőknek **július 1-ig előlegként 20.000 Ft-ot**, a többi legkésőbb az indulás előtti hét elején itthon kell befizetniük készpénzben a lelkészi hivatalban.

◆ **Jelentkezni legkésőbb az indulás előtti szerda estig lehet.**

◆ Aki anyagi gondok miatt nem tudna eljönni, kérjük, személyesen jelezze a lelkipásztoroknál, hogy próbáljunk egy kis segítséget szerezni és adni.

◆ **Akinek bőségesebb anyagi lehetősége van, és ezért hálás az Úrnak, a másokat segítő adományát juttassa el a lelkészi hivatalba.** Ez a testvéri szeretet segített el korábban is többeket a táborba. Reméljük, idén is így lesz!

Imádságos szívvel készülünk, hogy megtapasztaljuk Urunk áldását és egymás szeretetét!

Püski Lajos

Kálvin és Szervét

(A *genfi per története* Sütő András Csillag a máglyán című drámája nyomán)

2022 novemberében **Ha-gyomány és megújulás** címmel tartottunk Gyüle-kezeti hétvégét. E számban presbiterünk, **Dr. Baranyai Norbert** előadásának rö-vidített szövegét közöljük. Az előadás megtekinthető a refnagyerdo YouTube csatornán.

A reformáció történetének legvitatottabb, a protestáns felekezetek tagjai számára számos kérdést felvető ese-ményei közé tartozik Szervét Mihálynak a Genfben lezajlott pere, majd ezt követő kivégzése.

A 16–17. századi felekezeti ellentétek és vallásháborúk során persze gyakran lobbant fel egy-egy eretneknek ítélt pré-dikátor alatt a máglya pusztító lángja, ám a genfi per különlegességét az adja, hogy ezúttal két, még formálódóban lévő pro-testáns eszmeiség vezető teológusa került szembe egymással. Vagyis a per során ez-úttal a szintén üldözött kálvini reformáció hívei váltak a vád képviselőivé és a halálos ítélet kihirdetőivé. És bizony nem könnyű mit kezdenünk ezzel az örökséggel, hiszen az egykor történtek nyugtalanító kérdések egész sorával szembesítenek bennünket. Elfogadható volna, hogy a genfi reformá-ció ugyanolyan erőszakos módszerekkel élt, mint amelyek saját mártírjainak okozták a vesztét? Szándékos provokáció miatt ment Szervét Genfbe? Mi volt a genfi egyházközséget irányító Kálvinnak a szerepe a perben, mennyiben terheli őt felelősség a halálos ítélet kiszabásában? Több oka is van annak, hogy e kérdések

nem válaszolhatóak meg minden kétséget kizáróan. A tisztánlátást egyfelől nehezíti, hogy a közösségi emlékezetben az esemény-ről élesen ellentmondó értéktételek hagyományozódtak a két reformátort övező (felekezeti) kul-tusz miatt. Egyik oldalon Szervét mártíriuma áll az

emlékezés középpontjában, amely elgon-dolásnak két forrását különíthetjük el. Az egyik felekezeti alapú: az unitárius egy-háztörténet-írás a szentháromságtagadó irányzat alapító atyjának halálát elő-szeretettel hasonlította Krisztus ártatlan szenvedéséhez. Szervét kultuszának másik forrása a 18. századi felvilágosodásig nyú-lik vissza, amikortól kezdve egyre többen a szabad gondolkodás szimbólumaként (és egyben a vallási intolerancia áldozataként) tekintettek a spanyol reformátorra.

A kultusz másik oldalán a Kálvin felelős-ségével való számvetés kényszere áll. A 19. század második felében megerősödő „Kálvin-reneszánsz” nyomán a reformá-tus egyháztörténet-írás igyekezett a genfi reformátornak a perben játszott szerepét jelentéktelennek vagy semmisnek nyil-vánítani. Ehhez érvként szolgált, hogy Kálvinnak a bírósági meghallgatáson nem volt ítélelhozatali joga (inkább csak teo-lógiai kérdésekben járatos tanácsadóként volt jelen a tárgyalásokon). Másrészt so-kan az eretnekségnek a korban általánosan elfogadott megítélését hozták fel a genfi döntés mentségéül: eszerint a legnagyobb (halálos) bűnnek az számított, ha valaki

tévtanításokkal elszakítja felebarátait Isten közelségétől, megfosztva őket ezzel az üdvösség lehetőségétől.

Amennyiben az emlékezet és a kultusz elfogultságai nehezítik a múltbeli eseményeket feltáró vizsgálódást, akkor a történelmi források, adatok lehetnek segítségünkre. A genfi per esetében azonban itt is nehézségekbe ütközünk. A történeteknek számos olyan homályos mozzanata van ugyanis, amelynek többféle, egymásnak ellentmondó magyarázata lehet az értelmező feltételezéseitől, következtetéseitől függően. Elég belelapozni néhány egyház- és művelődéstörténeti szakmunkába, és máris világosan látszik, hogy a genfi perben ugyanannak az eseménynek vagy forrásként hivatkozott szövegnek hány eltérő olvasata létezik.

Mihez kezd ezzel a sokféleképpen értékelhető, vitákat kavaró, érzelmi elfogultságokkal szemlélt múltbeli eseménysorral egy 20. századi író, aki drámájának témájául választja a genfi per történetét? Sütő András *Csillag a máglyán* című drámájában – mint ahogyan a történelmi darabok többségében – nem az események hiteles, pontos rögzítése a cél, hanem sokkal inkább a jelenkori olvasó megszólítása, az aktualizáló, példázatos számvetés lehető-

ségének megteremtése. Ennek érdekében a drámában Kálvin és Szervét konfliktusa nem a hős–ellenhős jól elkülöníthető értékellentéte alapján bontakozik ki. A két reformátor drámabeli vitájában inkább az értékek megosztására, kétosztatúságára figyelhetünk fel: Szervét a gondolati, lelkiismereti szabadság jegyében az örök reformáció elvét képviseli, míg Kálvin a külső ellenség fenyegetésétől tartva a megosztottságtól, a belső viszálytól próbálja óvni a közösséget.

Összegzésként elmondható, hogy a genfi per és Sütő drámája kettős tanulságot hordozhat számunkra. Egyrészt a végletekben való gondolkodás veszélyeire rámutatva hívja fel a figyelmet arra, hogy a reformáció nem szentek és elítélendő bűnösök leegyszerűsített története, ahol gond nélkül lehetne ítéletet mondani a múlt történéseiről. Másrészt hagyomány és megújulás értékviszonyának kölcsönösségére is ráismerhetünk: a hagyományokhoz való merev ragaszkodás életidegenné, dogmatikussá tehet (ahogyan azt Kálvin drámabeli alakja példázza), a hagyományt semmibe vevő radikális újítás viszont az értékeket, közösséget veszélyeztetheti (amint azt Szervét figurája érzékelteti).

Baranyai Norbert

A presbitérium a zárószámadást és költségvetést tárgyalta

Megbűnhődte már e nép?

Teológiai szempontok a Himnusz 200. évfordulójára

A nemzeti imádságunkként is emlegetett Himnusz első versszakának utolsó sorai talán már minket is elgondolkodtattak. Jogos lehet a kérdés, hogy a jövőt is meg lehet-e előre bánni. Ha ez lehetséges volna, akkor minden felelősséget elháríthatok, nem kell felelősséget vállalnom a jövőbeli tetteimért. A mű lelkülete, a benne szereplő bibliai utalások és a költő református neveltetése számomra lehetetlenné teszi azt az értelmezést, hogy a költői sorokban a bűn elégtételére utalna a szerző.

Szücs Ferenc teológiai professzor szerint a megértéshez érdemes továbbvinni a víg esztendő képét. A víg esztendő képe előjön az Ószövetségben. Ezt olvassuk: „Számolj azután hét nyugalomévet, azaz hétszer hét esztendőt, úgyhogy a hét nyugalomév ideje negyvenkilenc esztendő legyen. Akkor fúvasd meg a harsogó kürtöt a hetedik hónap tizedikén, az engesztelés napján fúvasd meg a kürtöt országszerte. Szenteljétek meg az ötvenedik esztendőt, és hirdessetek felszabadulást az ország minden lakosának. Legyen az nektek örömnép: hadd jusson hozzá újra mindenki a birtokához, és hadd térjen vissza mindenki a nemzetségéhez. Örömnép legyen számotokra az ötvenedik esztendő!” (3Mózes 25,8-11) Isten népének életében hétszer hetedik év után jön a nagy örömnép. Ezt Jóbél évnek mondják, innen a jubileum szavunk. Egy olyan örömteli állapotot képzeljünk el, amikor minden a helyére kerül. Felszabadul a nép minden rabsága alól. Attól lesz számunkra vígsággal teli az év, ha Isten elhozza ezt az állapotot.

Jézus ézsaiási próféciákból (Ézsaiás 61,1-2a) olvasva Isten kedves esztendejét hirdette meg (lásd Lukács 4,14-21). Ő az, aki által Isten víg esztendeje eljött. Az Úr megadta, hogy eljőjön ez a számunkra kedves idő. Krisztussal kezdve mindannyiunk számára elkezdődik ez az új korszak.

Az Ószövetségben úgy olvastuk, hogy ötven évenként kell eljönnie az ünnepi évnek. Azonban egyszer sem olvasunk arról, hogy ezt az ünnepet megtartotta volna a nép. Úgy tűnik, hogy kimaradtak ezek az örömnépek, nem jutottak nyugalomhoz. Szabadításban, újrakezdésben és így örvendezésben újra és újra volt része Izrael népének, de a szív miatti romlottság miatt a bukások sora kódolva volt. Így nem élhette át az ószövetségi nép, hogy milyen az Istentől kapott nyugalom hosszan tartó ideje. Belekóstolt, de tartósan nem tapasztalhatta meg, ezt a korszakot csak a Messiás adhatta meg.

A történelmünket nézve hasonló motívumot láthatunk. Mintha ez a felszabadulással járó nyugalom ideje nem jött volna el. Külső támadások (mongol nyilak, török rabiga) sora mellett belső viszályok („Hányszor támadt tenfiad Szép hazám, kebledre, S lettél magzatod miatt Magzatod hamvvedre?”) is tépázták népünk történelmét. Ha a vers születésének időpontjától tekintünk vissza a történelmünkre, akkor nagyon is igaz, hogy a várva várt szabadság nem jött el. Olyan, mintha ezek az ötvenes ünnepi évek a mi népünk idejéből is kimaradtak

volna. Ezért a tárgyalt verssorokat költői képnek érzékelem, amely kifejezi, hogy igen sokat szenvedett már népünk. Menyire igaz ez a mostani idősíkból nézve is! Az elmúlt két évszázadból mi is bőven tudunk veszteségeket, traumákat említeni, amelyek meghatározzák népünk életét. A szenvedésből igazán kijutott népünknek.

A többszörös büntetés képe nem idegen a mi gondolkodásunktól, de a Bibliától sem. Ézsaiás prófétánál ezt olvassuk: „Beszéljetek szívhez szólóan Jeruzsálemmel, és hirdessétek neki, hogy letelt rabsága, megbűnhődött bűnéért, hiszen kétszerezsen sújtotta az Úr keze minden vétkéért.” (40,2) A büntetés fokozása megérdemelt is lehet. Maga a vers is elismeri („Hajh, de bűneink miatt Gyúlt harag kebledben,”), hogy az isteni büntetés jogos népünkre nézve.

Olyan, mintha már korszakok óta nem jött volna el a várva várt kegyelmi idő, ezért nem túlzó a múlt és jövő szenvedéseinek összevonása, amivel jól érzékelteti állapotunkat a költő.

Nem a bűnhődés vagy bűnbánat mértéke az, ami reménységre indíthat minket a várva várt víg esztendővel kapcsolatban. Ezzel Kölcsény is tisztában van, mert nem követeli Istentől a változást, hanem elkéri azt, bízva Isten ígérétében.

Maga Jézus ígérte azt, hogy általa az Úr kegyelmes esztendeje jött el.

Isten azt szeretné, hogy az ő népének öröme legyen.

Amikor kegyelmesen fordul hozzánk, akkor ezt élhetjük meg.

Szabó Pál

Imahetünk perselyadományával a tűzkárt szenvedett Szabadság-telepi templom megújítását támogattuk

Szívárvány –

a Debrecen-Nagygyerdei Református

Egyházközség hírlevele

4032 Debrecen, Bolyai u. 25.

Telefon: (52) 410-811

Felelős kiadó: Püski Lajos

Nyomda: Litográfia Készült 250 példányban

31. évfolyam 2. szám Megjelenik havonta

Egyházközségünk számlaszáma:

11738008-20012917

E-mail: refnagyerdo@gmail.com

Gyülekezeti honlapunk: www.refnagyerdo.hu

Ökumenikus Imahét templomunkban

